

А. Миљанић, геометар

ПОТРЕБА ПРЕТСТАВЕ ТЕРЕНА РЕЉЕФОМ

Резултати наших геометарских радова на катастарском премеру земљишта нису видљиви као резултати других техничара. Док је код других техничких струка крајни циљ постигнут тек када се из плана створи објекат, код нас је крајни циљ доћи до плана и података осталог елабората. Планови се предају архиви и геометри иду даље. Радећи дању ноћу они су извршили тежак и користан посао. Резултати њихова рада одмах се корисно примењују али многи се питају: сврши ли се премер? и настави: премер много кошта, дуго траје итд. Сматрам да се овако говори зато што се не схвата колики резултати леже у податцима које геометри дају са плановима. Оно што смо до сада показали у главном јесте: слика, величина, принос па и вредност сваког земљишног поседа.

Тамо где имамо планове са изохипсама или и потпуне податке за изохипсе, могли бисмо дати и рељеф терена. Моја постављена тема и има за циљ покретање могућности остварења тога питања. Могућност постоји. Ја верујем да би многе велике градске општине учиниле издатке за израду рељефа своје околине. Ово би требали да учине нарочито они градови, који имају интересанту околину. Кад би ту околину успели имитирати рељефом, значило би у првом реду обогатити варош занимљивим објектом за туристе. Рељеф би био у толико занимљивији у колико би био верније слика природе. Верност би зависила много од размере. Мишљења сам да има разлога и да би биле најбоље постигнути циљеви, ако би се узела размера 1:2500. Разлог: олакшана би била израда рељефа, јер су већина планова у тој размери, па би се пренос мера плана могао директно преносити на рељеф. У овој размери могли би се на рељефу лепо приказати: главни делови вароши, насеља, сви важнији путеви, жељезнице, насипи, канали, јаруге, вододерине, важнији мостови и тунели, станице, археолошке ископине, споменици, паркови итд., природна богатства и особине земље: воде, шуме, планински сувати и друге културе земљишта са стално опредељеним местом, па и рудна места, пећине и велики камењари. Ову размеру оправдава и замисао да би рељеф требало подићи на јавном месту.

Површина терена од 2000 км² била би претстављена рељефом од 320 м², квадратом чије су стране 17,89 м. Површина земљишта од 2000 км² одговара просечно површини 3 среза, односно то је просечна површина околине једне вароши. Ако се узме да је висинска разлика између најниже и највисочије тачке у дотичном терену 2000 м., онда ће оне на рељефу имати висинску разлику 0,80 м. Према томе била

би запремина рељефа приближно $\frac{320 \text{ м}^2 \times 0,80 \text{ м}}{2} = 128 \text{ м}^3$.

што одговара запремини једне мање сале.

Трошкови око израде рељефа, за напред означену површину терена, износили би око 200.000 дин. Кад градске општине троше и много више: око музеја, ботаничких башта, зоолошког врта, водоскока итд. онда горња сума за веће градове не би била велика. У пределима где је терен претежно равница коштање израде рељефа било би много јефттиније.

Рељеф не би био само занимљив објекат него и свестрана потреба. Док би за нестручњаке био информативне природе, за стручњаке би служио као предмет на коме би се могла лепо студирати сва питања у вези с тереном: трасирања, наводњавања, одводњавања, регулације, комасација, електрификација, шумљавање голети и израду привредних планова, за које ми још немамо детаљне привредне карте; у настави би згодно служио као очигледно сретство почев од основне па до стратегијске. Према њему би се могли извесни делови у истој величини или умањени посебно израђивати од иловаче, што би свакако наставници и ђаци т. з. радне основне школе и других радили. Уопште речено: Рељеф терена привлачио би свакога и практично користио би многима, па би према томе био општа потреба трајне вредности.

За нас геометре био би нешто још више: репрезентовао би јавно нашу струку. У њему би били реализовани технички податци из катастарског операта, које геометри са великим напорима по терену прикупљају, истина за друге сврхе, али би се и на овај начин могли лепо искористити.

Нисам присталица рекламирања струке на начин који иде на штету других. Овај начин неможе се ни назвати рекламирањем већ општом потребом. Струка би од тога имала индиректно корист.

Наше одељење катастра, требало би да узме иницијативу за остварење бар неколико рељефа у главним градовима, а првенствено у Београду за Београд и његову околину. Могло би и помоћи израду са малим издатцима додељујући двојицу геометара за тај посао ради надзора и руковања катастарским податцима. Геометри требају да учине све са своје стране да до овог дође. Настало је време утакмице између појединих струка. Од престижа зависи која ће се струка на коме месту поставити. Нама треба самосталност струке и ми је тражимо. Код процењивања овога питања узима се у обзир све.